

ISO/IEC 42001 BAŞ DENETÇİ

Aday El Kitabı

İçindekiler

BÖLÜM I: GİRİŞ	3
PECB hakkında.....	3
PECB Sertifikasının Değeri	4
PECB Mesleki Ahlak Kuralları.....	5
ISO/IEC 42001 Baş Denetçiye Giriş	6
BÖLÜM II: SINA HAZIRLIKLARI, KURALLARI VE POLİTİKALARI	7
Sınava hazırlanma ve sınav takvimini belirleme.....	7
Yetkinlik alanları	8
Sınava girme	17
Sınav Güvenliği Politikası	21
Sınav sonuçları.....	22
Sınava Tekrar Girme Politikası.....	22
BÖLÜM III: SERTİFİKASYON SÜRECİ VE GEREKLİLİKLER	23
PECB ISO/IEC 42001 yeterlilik belgeleri	23
Sertifika başvurusu	23
Mesleki deneyim.....	24
Profesyonel referanslar	24
YZYS denetim deneyimi	24
Sertifika başvurularının değerlendirilmesi	24
BÖLÜM IV: SERTİFİKASYON POLİTİKALARI	25
Sertifikasyon reddi	25
Sertifikasyon durumu seçenekleri	25
Yeterlilik belgelerinin seviyesinin yükseltilmesi ve düşürülmesi	26
Sertifikasyonun yenilenmesi	26
Dosyanın kapatılması.....	26
Şikayet ve İtiraz Politikası	26
BÖLÜM V: GENEL POLİTİKALAR.....	26
Başka akredite belgelendirme kuruluşlarında girilen sınavlar ve alınan sertifikalar	27
Ayrımcılık yapmama ve özel düzenlemeler.....	27
Davranış Politikası	27
İade Politikası	27

BÖLÜM I: GİRİŞ

PECB hakkında

PECB kişiler için çok çeşitli disiplinlerde eğitim¹, sertifikasyon ve sertifika programları sunan bir belgelendirme kuruluşudur.

150'yi aşkın ülkedeki varlığımızla uluslararası kabul gören standartlara göre değerli değerlendirme, sertifikasyon ve sertifika programları sağlayarak uzmanların çeşitli uzmanlık alanlarındaki yetkinliklerini göstermelerine yardımcı oluyoruz.

Temel hedeflerimiz:

1. Uzmanları belgelendirmek ve unvan vermek için gerekli minimum gereklilikleri belirlemek
2. Sertifikasyon için uygun olduklarından emin olmak üzere kişilerin niteliklerini gözden geçirmek ve doğrulamak
3. Kişileri belgelendirmeye yönelik değerlendirme sürecini sürdürmek ve sürekli iyileştirmek
4. Nitelikli kişileri belgelendirmek, unvan vermek ve ilgili izinleri sürdürmek
5. Sertifikaların periyodik yenilenmesine yönelik gereklilikleri belirlemek ve sertifikalı kişilerin söz konusu gerekliliklere uyduklarından emin olmak
6. PECB uzmanlarının mesleki uygulamalarında etik standartları karşıladıklarını saptamak
7. Ortak çıkarlara dair konularda paydaşlarımızı temsil etmek
8. Sertifikasyon ve sertifika programlarının faydalarını uzmanlara, işletmelere, devletlere ve kamuya tanıtmak

Misyonumuz

Müşterilerimize, güven uyandıran ve toplumun tümüne fayda sağlayan kapsamlı sınav ve sertifika programı hizmetleri sunmak

Vizyonumuz

Profesyonel sertifikasyon hizmetleri ve sertifika programlarının sağlanmasında küresel bir referans olmak

Değerlerimiz

Dürüstlük, Profesyonellik, Adalet

¹ Eğitim, PECB tarafından geliştirilen ve iş ortaklarımız aracılığıyla küresel olarak sunulan eğitim kurslarını ifade eder.

PECB Sertifikasının Değeri

Küresel olarak tanınma

PECB yeterlilik belgeleri uluslararası olarak tanınır ve birçok akreditasyon kuruluşu tarafından kabul edilir; bu yüzden ulusal ve uluslararası pazarlarda tanınmamız sertifikamızı almak isteyen uzmanlara fayda sağlar.

PECB sertifikasyonunun değeri, Uluslararası Akreditasyon Hizmeti (IAS-PCB-111), Birleşik Krallık Akreditasyon Servisi (UKAS-No. 21923) ve Kore Akreditasyon Kurulu (KAB-PC-08) tarafından ISO/IEC 17024 – Personel sertifikasyonu yapan kuruluşlar için genel şartlar kapsamında doğrulanmaktadır. PECB sertifika programının değeri, ANSI Ulusal Akreditasyon Kurulu (ANAB-Akreditasyon No. 1003) tarafından ANSI/ASTM E2659-18, Sertifika Programları için Standart Uygulama kapsamında doğrulanmaktadır.

PECB, The Independent Association of Accredited Registrars'ın yedek üyesi (IAAR), International Personnel Certification Association'ın (IPC) asil üyesi, IPC MLA'nın imzacı üyesi ve Club EBIOS, CPD Certification Service, CLUSIF, Credential Engine ve ITCC'nin üyesidir. Buna ilaveten PECB, Siber Güvenlik Olgunluk Modeli Belgelendirmesi standardı (CMMC) için Siber Güvenlik Olgunluk Modeli Belgelendirmesi Akreditasyon Kuruluşu'ndan (CMMC-AB) onaylı bir Licensed Partner Publisher'dır (LPP); EBIOS Risk Yöneticisi Becerileri belgelendirmesi sunmak için Club EBIOS tarafından onaylanmıştır ve DPO belgelendirmesi sunmak için CNIL (Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés) tarafından onaylanmıştır. Daha fazla bilgi için [buraya](#) tıklayın.

Kaliteli ürün ve hizmetler

Müşterilerimize ihtiyaç ve taleplerine uygun kaliteli ürün ve hizmetler sunmaktan iftihar ediyoruz. Tüm ürünlerimiz uzmanlar ve profesyonellerden oluşan bir ekip tarafından en iyi uygulamalar ve metodolojilere göre dikkatlice hazırlanır.

Standartlara uyum

Sertifikalarımız ve sertifika programlarımız, ISO/IEC 17024 ve ASTM E2659'a uyumun bir göstergesidir. Bunlar, standart gerekliliklerin karşılandığını ve yeterli tutarlılık, profesyonellik ve tarafsızlıkla doğrulandığını garanti ederler.

Müşteri odaklı hizmet

Müşteri odaklı bir şirketiz ve tüm müşterilerimize değer ve önem verir, profesyonel ve dürüst davranırız. PECB; talepleri, soruları ve ihtiyaçları ele almaktan sorumlu bir uzman ekibine sahiptir. Hizmetlerimizin kalitesinden ödün vermeden 24 saat maksimum yanıt süresini sürdürmek için elimizden geleni yaparız.

Esneklik ve kolaylık

Online öğrenme fırsatları, öğrenme oturumlarınızı yaşam tarzınıza göre planlayabildiğinizden profesyonel yolculuğunuzu daha kolay kılar. Böyle bir esneklik size daha fazla boş zaman verir, kariyerinizde daha fazla ilerleme fırsatı sunar ve maliyetleri düşürür.

PECB Mesleki Ahlak Kuralları

Mesleki Ahlak Kuralları, hizmet verip müşteriler çekerken bu kuralların önemini kabul eden PECB'nin uymayı taahhüt ettiği en yüksek değer ve ahlaki kuralları temsil eder.

Uyum Bölümü; PECB çalışanları, sınavı görevlileri, sınav gözetmenleri, iş ortakları, distribütörleri, farklı danışma kurulu ve komitelerinin üyelerini, sertifikalı kişileri ve sertifika sahiplerinin (bundan sonra "PECB uzmanları" olarak anılacaktır) bu Mesleki Ahlak Kurallarına uymalarını sağlar. Uyum Bölümü ayrıca başvuru yapanlar, adaylar, sertifikalı kişiler, sertifika sahipleri, akreditasyon kuruluşları ve kamu kurumları gibi iç ve dış paydaşlara hizmet sunmada profesyonelce, tam sorumluluk, yetkinlik ve adaletle davranmanın gerekliliğine sürekli vurgu yapar.

PECB; kurumsal başarıyı yakalamak için müşteri ve paydaşların ihtiyaç ve beklentilerinin tam olarak anlaşılması gerektiğine inanır. Bu maksatla PECB, aynı zamanda değerleri olan dürüstlük, profesyonellik ve adaletin en yüksek düzeylerine dayanan bir kültürü teşvik eder. Bu değerler kuruluşun ayrılmaz bir parçası olup yıllar içinde PECB'nin bugün sahip olduğu küresel varlık ve büyümesini karakterize etmiş, itibarını tesis etmiştir.

PECB sağlıklı ve güçlü ilişkiler kurmak için güçlü etik değerlerin şart olduğuna inanır. Bu nedenle PECB uzmanlarının PECB ilkeleri ile değerlerine tam uyumlu davranış sergilemelerini sağlamak PECB'nin ana sorumluluğudur.

PECB uzmanları şunlardan sorumludur:

1. Hizmet sağlamada dürüstlük, doğruluk, adalet ve bağımsızlık ilkelerine uygun profesyonel davranış sergilemek
2. Hizmet sağlamada bu Mesleki Ahlak Kuralları ve diğer mesleki standartlara uygun olarak her zaman sadece işverenin, müşterilerin, kamuoyunun ve mesleğin üstün yararları doğrultusunda hareket etmek
3. Kendi alanlarında yetkinlik göstermek ve geliştirmek, becerilerini ve bilgi birikimlerini sürekli iyileştirmeye çalışmak
4. Yalnızca nitelikli ve yetkin olanlara hizmet sağlamak ve müşterileri ilgili endişeler veya riskler dahil olmak üzere önerilen hizmetlerin niteliği hakkında yeteri kadar bilgilendirmek
5. İşveren veya müşterilerini, kararlarını etkileyebilecek veya bozabilecek her türlü ticari çıkar veya bağlantı hakkında bilgilendirmek
6. Hizmet sağlama sırasında mevcut veya eski tüm işveren veya müşterinin bilgilerinin gizliliğini korumak
7. Hizmetin sunulduğu ülkedeki geçerli tüm yasa ve yönetmeliklere uymak
8. Diğerlerinin fikri mülkiyet ve katkılarına saygı göstermek
9. Bir PECBsertifikası veya PECB sertifika programına yönelik olarak bir adayın değerlendirme sürecinin bütünlüğünü tehlikeye atabilecek kasıtlı olarak yanlış veya tahrif edilmiş bilgileri iletmemek
10. Uygun lisansa sahip olmadan sahte veya yanlış bir şekilde kendilerini PECB temsilcisi olarak tanıtmamak ya da PECB logosunu, belgelerini veya sertifikalarını istismar etmemek
11. PECB'nin itibarına, sertifikalarına veya sertifika programlarına zarar verebilecek şekilde davranmamak
12. Bu Mesleki Ahlak Kurallarının ihlal edildiği iddiasını izleyen soruşturmada tam işbirliği yapmak

PECB'nin Mesleki Ahlak Kuralları'nın tam sürümünü okumak için [Code of Ethics | PECB](#) adresine gidin.

ISO/IEC 42001 Baş Denetçiye Giriş

ISO/IEC 42001, bir yapay zekâ yönetim sisteminin (YZYS) kurulması, uygulanması, sürdürülmesi ve sürekli iyileştirilmesi ile ilgili gereklilikleri tanımlar. YYS'nin uygulanmasına ek olarak, kuruluşların uyguladıkları YZ sistemlerinin, kontrollerin ve süreçlerin amaçlanan sonuçları ürettiğine dair güvenceye ihtiyaçları vardır. Denetim, kuruluşların mevcut YYS'nin etkinliğini değerlendirmelerini ve daha da iyileştirmelerini sağlar.

PECB tarafından sunulan eğitim kursları, katılımcıların ISO/IEC 42001 belgelendirme süreciyle uyumlu olarak denetimleri etkin bir şekilde planlama ve gerçekleştirme, denetim tekniklerini ve pratiklerini uygulama ve denetim ekiplerini ve denetim programlarını yönetme (veya bunların bir parçası olma) yetkinliklerini artırmalarına yardımcı olur.

Denetlemenin en çok talep gören mesleklerden biri olduğu düşünüldüğünde, uluslararası olarak tanınan bir sertifika, mesleki hedeflerinize ulaşmanıza yardımcı olabilir. "ISO/IEC 42001 Baş Denetçi" yeterlilik belgesi, bir yapay zekâ yönetim sistemini denetleme ve bir denetim ekibine liderlik etme yetkinliğini göstermeyi amaçlayan bireyler için profesyonel bir sertifikasyondur.

PECB sertifikaları bir lisans veya sadece bir üyelik değildir. Adayların eğitim kurslarımız aracılığıyla edindikleri bilgi birikimi ve becerileri tasdik eder ve gerekli deneyime sahip, sınavı geçen adaylar için düzenlenir.

Bu doküman, ISO/IEC 17024:2012 uyarınca PECB ISO/IEC 42001 Baş Denetçi sertifikasyon programını belirtir. Ayrıca yeterlilik belgesi almak ve sürdürmek için adayların atması gereken adımları ana hatlarıyla özetler. Dolayısıyla başvurunuzu doldurup göndermeden önce bu dokümanda yer alan tüm bilgileri dikkatlice okumanız çok önemlidir. Okuduktan sonra sorularınız olursa veya daha fazla bilgiye ihtiyaç duyarsanız, lütfen certification.team@pecb.com adresinden PECB uluslararası ofisi ile irtibata geçin.

BÖLÜM II: SINA HAZIRLIKLARI, KURALLARI VE POLİTİKALARI

Sınava hazırlanma ve sınav takvimini belirleme

Tüm adaylar sertifika sınavları için kendi çalışmalarını ve hazırlıklarını yapmaktan sorumludur. Sınava girmek için adayların eğitim kursuna katılmaları zorunlu olmamakla birlikte kursa katılmaları halinde sınavı başarıyla geçme şansları önemli ölçüde artacaktır.

Sınav takvimini belirlemek için adayların iki seçeneği vardır:

1. Yetkili iş ortaklarımızdan birine başvurmak. Bölgenizde yetkili bir iş ortağı bulmak için lütfen [Aktif İş Ortakları](#) adresine gidin. Eğitim kursu takvimi online olarak da mevcuttur ve [Eğitim Etkinlikleri](#) üzerinden erişilebilir.
2. PECB sınavına [PECB Exams uygulaması](#) üzerinden uzaktan girmek. Uzaktan sınav takvimi belirlemek için lütfen şu bağlantıya gidin: [Sınav Etkinlikleri](#).

Sınavlar, yetkinlik alanları ve bilgi ifadeleri hakkında daha fazla bilgi edinmek için lütfen bkz. bu doküman *Bölüm III*.

Sınav takvimini değiştirme

Sınav tarihi, saati, yeri veya diğer ayrıntılarla ilgili değişiklikler için lütfen online.exams@pecb.com adresiyle irtibata geçin.

Sınav ve sertifikasyon başvuru ücretleri

Adaylar eğitim kursuna katılmadan sınava girebilir. İlgili fiyatlar şu şekildedir:

- Baş Sınavı: \$1000²
- Yönetici Sınavı: \$700
- Temel Sınavı: \$500
- Geçiş Sınavı: \$500

Sertifikasyon için başvuru ücreti \$500'dır.

Eğitim kursuna PECB'nin iş ortaklarından biri üzerinden katılan adaylar için sınav (ilk ve tekrar), sertifika başvurusu ve ilk yılın Yıllık Bakım Ücreti (AMF) masrafları başvuru ücretine dahildir.

² Bu dokümanda verilen tüm fiyatlar ABD doları cinsindendir.

Yetkinlik alanları

"ISO/IEC 42001 Baş Denetçi" yeterlilik belgesi, bir yapay zekâ yönetim sistemini denetleme ve bir denetim ekibine liderlik etmede yetkinliklerini göstermeyi amaçlayan bireylere yönelik profesyonel bir sertifikadır.

Piyasada gereken en önemli beceriler, belgelendirme sürecine uygun olarak denetimleri etkinlikle planlayıp gerçekleştirme, denetim teknikleri ve uygulamalarını tatbik etme ve denetim ekiplerini ve denetim programlarını yönetme (veya parçası olma) yeteneğidir.

ISO/IEC 42001 Baş Denetçi sertifikası aşağıdaki kişiler için tasarlanmıştır:

- YZ yönetim sistemi denetiminde uzmanlaşmak isteyen, iç veya dış denetim geçmişine sahip kişiler
- YZ yönetim sistemi denetim sürecinde uzmanlaşmak isteyen yöneticiler veya danışmanlar
- Bir kuruluştaki YZ yönetim sistemi gerekliliklerine uygunluğu sürdürmekten sorumlu kişiler
- YZ yönetimi konusunda uzman danışmanlar
- YZ uygulamaları için iş gerekliliklerinin analiz edilmesi ve anlaşılmasıyla ilgilenen profesyoneller
- YZ çözümlerinin geliştirilmesi ve uygulanması ile YZ sistemi mimarisinin tasarlanmasında rol alan kişiler

Sınav içeriği şu şekilde alanlara bölünmüştür:

- **Alan 1:** Bir YZ yönetim sisteminin temel ilkeleri ve kavramları
- **Alan 2:** YZ yönetim sistemi gereklilikleri
- **Alan 3:** Temel denetim kavramları ve ilkeleri
- **Alan 4:** ISO/IEC 42001 denetimine hazırlanma
- **Alan 5:** ISO/IEC 42001 denetimini gerçekleştirme
- **Alan 6:** ISO/IEC 42001 denetimini kapatma
- **Alan 7:** ISO/IEC 42001 denetim programını yönetme

Alan 1: Bir YZ yönetim sisteminin temel ilkeleri ve kavramları

Ana hedef: Adayın yapay zekâ ve ISO/IEC 42001'e dayalı YZYS ilke ve kavramlarını açıklayabilmesini ve uygulayabilmesini sağlamak.

Yetkinlikler	Bilgi birikimi ifadeleri
1. ISO tarafından geliştirilen yönetim sistemi standartlarının kapsamını ve çeşitliliğini tanıma becerisi 2. ISO/IEC 42001 kapsamını açıklama becerisi 3. Belgelendirme sürecine dâhil olan ilgili tarafların (örn. belgelendirme kuruluşları, akreditasyon kuruluşları vb.) rollerini ayırt etme becerisi 4. ISO/IEC 42001 ile diğer ISO standartları ve düzenleyici çerçeveler arasındaki ilişkiyi tartışma becerisi 5. Yapay zekânın temel kavramlarını açıklayabilme becerisi 6. Makine öğrenimi, derin öğrenme ve sinir ağları da dahil olmak üzere yapay zekânın çeşitli alt alanları arasında ayırım yapabilme becerisi 7. YZ sistemi yaşam döngüsünün aşamalarını ve üst düzey süreçlerini analiz etme ve yorumlama becerisi 8. YZ sistemlerini evrimleri boyunca etkili bir şekilde planlamak, geliştirmek, dağıtmak ve sürdürmek için YZ sistemi yaşam döngüsü yönetimi prensiplerini uygulama becerisi	1. Yapay zekâ ile ilgili ISO standartlarının temel amaçları ve yapısı hakkında bilgi sahibi olma 2. ISO/IEC 42001 kapsamı hakkında bilgi sahibi olma 3. ISO/IEC 42001 ile uyumluluğun doğrulanmasında belgelendirme kuruluşlarının, akreditasyon kuruluşlarının ve belgelendirme programlarının rolü hakkında bilgi sahibi olma 4. Yapay zekânın temel kavramları hakkında bilgi sahibi olma 5. Makine öğrenimi, derin öğrenme ve sinir ağlarının temel kavramları hakkında bilgi sahibi olma 6. Bilişsel bilişim, anlamsal bilişim ve esnek hesaplamanın temel kavramları hakkında bilgi sahibi olma 7. YZ sistemi yaşam döngüsünün tekrarlayan doğası hakkında bilgi sahibi olma 8. YZ geliştirme ve dağıtımı ile ilgili etik ilkeler ve kılavuzlar hakkında bilgi sahibi olma

Alan 2: YZ yönetim sistemi gereklilikleri

Ana hedef: Adayın, ISO/IEC 42001'e dayalı bir YZ yönetim sistemi gerekliliklerini tanımlayabilmesini ve açıklayabilmesini sağlamak.

Yetkinlikler	Bilgi birikimi ifadeleri
1. ISO/IEC 42001 yapısını açıklama becerisi 2. Bir YZ yönetim sisteminin bileşenlerini tanımlama becerisi 3. ISO/IEC 42001 gerekliliklerini ayırt etme, yorumlama ve analiz etme becerisi 4. ISO/IEC 42001'in A, B, C ve D Eklerine genel bir bakış sunma becerisi	1. ISO/IEC 42001 kapsamında kullanılan terminoloji ve tanımlar hakkında bilgi sahibi olma 2. ISO/IEC 42001'in genel yapısı ve ana gereklilikleri hakkında bilgi sahibi olma 3. ISO/IEC 42001'in 4 ila 10. maddelerinde belirtilen gereklilikler hakkında bilgi sahibi olma 4. ISO/IEC 42001'in A, B, C ve D Eklerinin amaçları hakkında bilgi sahibi olma 5. Bir YZ yönetim sisteminin geliştirilmesi, uygulanması, sürdürülmesi ve sürekli iyileştirilmesi ile ilgili uygulamalar da dâhil olmak üzere ISO/IEC 42001'de özetlenen süreç yaklaşımı hakkında bilgi sahibi olma

Alan 3: Temel denetim kavramları ve ilkeleri

Ana hedef: Adayın, bir YZYS denetimi ile ilgili temel kavram ve ilkeleri yorumlayabilmesini ve uygulayabilmesini sağlamak.

Yetkinlikler	Bilgi birikimi ifadeleri
1. Bir YZYS denetiminde denetim ilkelerini açıklama ve uygulama becerisi	1. ISO 19011'de açıklanan temel denetim kavramları ve ilkeleri hakkında bilgi sahibi olma
2. Birinci, ikinci ve üçüncü taraf denetimleri arasında ayırım yapabilme becerisi	2. Birinci, ikinci ve üçüncü taraf denetimleri arasındaki farklar hakkında bilgi sahibi olma
3. Denetçinin profesyonelliğini zedeleyecek durumları tanımlama ve analiz etme becerisi	3. Liyakatın tamlığı, gerçeğe uygun sunum, mesleki özen, gizlilik, bağımsızlık, kanıta dayalı yaklaşım ve risk temelli yaklaşım gibi denetimin ilkeleri hakkında bilgi sahibi olma
4. Yasal gereklilikleri ve denetim müşterisiyle ilgili yükümlülükleri dikkate alarak etik konuları tanımlama ve açıklama becerisi	4. Bir denetçinin mesleki sorumluluğu hakkında bilgi sahibi olma
5. Denetim prosedürlerini etkileyebilecek eğilimleri ve teknolojileri tanımlayabilme becerisi	5. Denetim prosedürlerini geliştirmek için YZ ile birlikte kullanılacak tamamlayıcı teknolojiler hakkında bilgi sahibi olma
6. Bir YZYS denetiminin farklı aşamalarında önemlilik düzeyini belirleme, değerlendirme ve risk temelli bir yaklaşım uygulama becerisi	6. Kanıta dayalı denetim ve denetim kanıtı türleri hakkında bilgi sahibi olma
7. Denetlenen kuruluş tarafından işlenen herhangi bir usulsüzlükle ilgili yasal sonuçları dikkate alma ve değerlendirme becerisi	7. Bir denetime ilişkin risk temelli yaklaşım ile denetim faaliyetleriyle ilgili doğal risk, kontrol riski ve tespit riski gibi farklı risk türleri hakkında bilgi sahibi olma
8. Bir YZYS denetimi için gerekli uygun makul güvence seviyesini belirleme becerisi	8. Önemlilik kavramı ve bunun denetime uygulanması hakkında bilgi sahibi olma
9. Denetim sürecini kolaylaştırmak ve iyileştirmek için YZ teknolojilerini entegre etme becerisi	9. Makul güvence kavramı ve bunun denetime uygulanması hakkında bilgi sahibi olma

Alan 4: ISO/IEC 42001 denetimine hazırlanma

Ana hedef: Adayın bir YZ yönetim sistemi denetimi hazırlayabilmesini sağlamak.

Yetkinlikler	Bilgi birikimi ifadeleri
1. Denetimin özel bağlamını dikkate alarak bir YZYS denetimine hazırlanmak için gerekli adımları ve faaliyetleri açıklama ve üstlenme becerisi 2. Denetim ekibi liderinin, denetim ekibi üyelerinin ve teknik uzmanların rollerini ve sorumluluklarını tanımlama ve açıklama becerisi 3. Denetimin yapılabilirliğini belirleme becerisi 4. Bir YZYS denetimi için denetim hedeflerini, kriterlerini ve kapsamını belirleme, değerlendirme ve onaylama becerisi 5. Denetim görevi şartlarının özelliklerini tanımlama, açıklama ve denetlenen kuruluşla ilk teması kurmak için en iyi uygulamaları yürütme becerisi	1. Denetim ekibi liderinin ve denetim ekibi üyelerinin temel sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olma 2. Teknik uzmanların rolleri ve sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olma 3. Denetim hedefleri, kapsamı ve kriterleri hakkında bilgi sahibi olma 4. Bir YZYS kapsamı ile denetim kapsamı arasındaki fark hakkında bilgi sahibi olma 5. Denetimin uygulanabilirliğini belirlerken dikkate alınması gereken faktörler hakkında bilgi sahibi olma 6. Denetim görevi şartlarının özellikleri ve denetlenen kuruluşla ilk teması kurmak için en iyi uygulamalar hakkında bilgi sahibi olma

Alan 5: ISO/IEC 42001 denetimini gerçekleştirme

Ana hedef: Adayın bir YZYS denetimi gerçekleştirebilmesini sağlamak.

Yetkinlikler	Bilgi birikimi ifadeleri
1. Dokümanite edilmiş bilgi değerlendirme kriterlerini dikkate alarak aşama 1 denetimini gerçekleştirebilme becerisi	1. Bir denetimde açılış toplantısının amacı ve odağı hakkında bilgi sahibi olma
2. Açılış toplantısı düzenleyebilme ve gerçekleştirebilme becerisi	2. Aşama 1 denetimi ile aşama 2 denetimi arasındaki farklar hakkında bilgi sahibi olma
3. Aşama 2 denetiminin içerdiği prosedürleri düzgün bir şekilde izleyerek aşama 2 denetimini gerçekleştirebilme becerisi	3. Aşama 1 ve aşama 2 denetim gereklilikleri, adımları ve faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olma
4. Denetim kanıtlarını toplarken etkili iletişim için en iyi uygulamaları gerçekleştirme becerisi	4. Bir denetim sırasında etkili iletişim için en iyi uygulamalar hakkında bilgi sahibi olma
5. Kanıt toplama prosedürlerini ve araçlarını açıklama ve uygulama becerisi	5. Görüşme, dokümanite edilmiş bilgi gözden geçirmesi, gözlem, analiz, örnekleme ve teknik doğrulama gibi kanıt toplama prosedürleri ve araçları hakkında bilgi sahibi olma
6. Temel denetim örnekleme yöntemlerini açıklama ve uygulama becerisi	6. Kanıt analiz teknikleri (doğrulama ve değerlendirme) hakkında bilgi sahibi olma
7. Bir denetim sırasında gerekli kanıtları toplama ve bunları objektif olarak değerlendirme becerisi	7. Bir denetim sırasında kullanılan temel kanıt toplama prosedürleri hakkında bilgi sahibi olma
8. Bir YZYS denetiminde denetim çalışma kâğıtlarını geliştirme ve uygun denetim test planları hazırlama becerisi	8. Denetim test planlarının oluşturulmasına yönelik en iyi uygulamalar hakkında bilgi sahibi olma
9. şüpheden yararlanma kavramını açıklayabilme ve uygulayabilme becerisi	9. Denetim sırasında rehber ve gözlemcilerin görev ve sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olma
	10. Dokümanite edilmiş bilgi değerlendirme kriterleri ve ISO/IEC 42001 gereklilikleri hakkında bilgi sahibi olma
	11. "şüpheden yararlanma" prensibi ve bunun yönetim sistemi denetimlerinde uygulanması hakkında bilgi sahibi olma

Alan 6: ISO/IEC 42001 denetimini kapatma

Ana hedef: Adayın bir YZYS denetimini sonuçlandırabilmesini ve denetim takip faaliyetlerini yürütebilmesini sağlamak.

Yetkinlikler	Bilgi birikimi ifadeleri
1. Denetim bulgularını denetim hedefleri ve kriterlerine göre gözden geçirme becerisi 2. Kapanış toplantısı düzenleyebilme ve gerçekleştirebilme becerisi 3. Denetim sonuçlarını hazırlayabilme ve sunabilme becerisi 4. ISO/IEC 17021-1 gerekliliklerine uygun olarak bir denetim raporu hazırlama becerisi 5. Eylem planlarını değerlendirebilme becerisi 6. Denetim kayıtlarının bütünlüğünü, erişilebilirliğini ve gizliliğini koruma becerisi 7. Dokümantasyonu denetlemek için kalite gözden geçirmeleri gerçekleştirebilme becerisi	1. Denetim bulgularını değerlendirme süreci hakkında bilgi sahibi olma 2. Bir kapanış toplantısı düzenleme ve yürütme için ISO/IEC 17021-1 gereklilikleri hakkında bilgi sahibi olma 3. Denetim sonuçlarının hazırlanması ve sunulması için en iyi uygulamalar hakkında bilgi sahibi olma 4. Denetim raporunun hazırlanması ve içeriği için ISO/IEC 17021-1 gereklilikleri hakkında bilgi sahibi olma 5. Eylem planlarını değerlendirmeye yönelik en iyi uygulamalar hakkında bilgi sahibi olma 6. Denetim kayıtlarının bütünlüğünü, kullanılabilirliğini ve gizliliğini korumanın önemi hakkında bilgi sahibi olma 7. Denetim çalışma dokümanlarını tamamlama ve kalite incelemeleri yapma için en iyi uygulamalar hakkında bilgi sahibi olma

Alan 7: ISO/IEC 42001 denetim programını yönetme

Ana hedef: Adayın bir YZYS denetim programı oluşturabilmesini ve yönetebilmesini sağlamak.

Yetkinlikler	Bilgi birikimi ifadeleri
1. İlk denetimin ardından denetim takibi ve gözetim faaliyetleri gibi faaliyetleri gerçekleştirebilme becerisi	1. Denetim takipleri, gözetim denetimleri ve yeniden belgelendirme denetimi gereklilikleri, adımları ve faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olma
2. PDCA modeline dayalı bir denetim programı oluşturma becerisi	2. PDCA modelinin bir denetim programının yönetiminde uygulanması hakkında bilgi sahibi olma
3. Denetim programının etkinliğini değerlendirme ve denetim ekibinin performansını izleme becerisi	3. Denetim kayıtlarının yönetilmesi ile ilgili gereklilikler, yönergeler ve en iyi uygulamalar hakkında bilgi sahibi olma
4. Belgelendirme sürecini verimli bir şekilde planlama ve yönetme becerisi	4. Birleşik denetimler hakkında bilgi sahibi olma
5. Ticari marka kullanım yönetmeliklerine uyumluluğu sağlama becerisi	5. Belgelendirme döngüsü süreci hakkında bilgi sahibi olma
	6. Ticari marka kullanım gereklilikleri hakkında bilgi sahibi olma

Sınav, aşağıdaki tabloda özetlendiği üzere, yukarıda belirtilen alanlar ve bunların alaka düzeylerini temel alan 80 çoktan seçmeli soru içerir.

			Gerekli anlama seviyesi (Bilişsel/Sınıflandırma)		
		Yetkinlik alanı başına soru/puan sayısı	Sınavın yetkinlik alanını içerme yüzdesi	Anlama, uygulama ve analizi ölçen sorular	Değerlendirmeyi ölçen sorular
Yetkinlik alanları	Bir YZ yönetim sisteminin temel ilkeleri ve kavramları	12	15	X	
	YZ yönetim sistemi gereklilikleri	8	10	X	
	Temel denetim kavramları ve ilkeleri	16	20		X
	ISO/IEC 42001 denetimine hazırlanma	9	11.25	X	
	ISO/IEC 42001 denetimini gerçekleştirme	19	23.75		X
	ISO/IEC 42001 denetimini kapatma	7	8.75	X	
	ISO/IEC 42001 denetim programını yönetme	9	11.25		X
	Toplam	80	100%		
	Anlama seviyesine göre soru sayısı			36	44
	Sınavın anlama seviyesini içerme yüzdesi (bilişsel/sınıflandırma)			45%	55%

Sınavı geçme puanı **%70**'tir.

Sınavı başarıyla geçen adaylar "PECB Sertifikalı ISO/IEC 42001 Baş Denetçi" belgesini almak için başvurabileceklerdir.

Sınava girme

Sınav ile ilgili genel bilgiler

Adayların, sınav başlamadan en az 30 dakika önce sınav yerine varmaları/hazır bulunmaları gerekir.

Sınava geç kalan adaylara geç kalınan süreyi telafi edecek ek süre verilmez ve sınava girmelerine izin verilmeyebilir.

Adayların geçerli bir kimlik kartı (resmi kimlik kartı, sürücü belgesi veya pasaport) getirmeleri ve bunu sınav gözetmenine göstermeleri gerekir.

Sınava ana dilinde girmeyen adaylara sınav gününde (kağıt üzerinden yapılan sınavlar) talep edilmesi halinde şu şekilde ek süre verilebilir:

- Temel sınavları için ek 10 dakika
- Yönetici sınavları için ek 20 dakika
- Baş sınavları için ek 30 dakika

PECB sınav formatı ve tipi

1. **Kağıt üzerinden:** Sınavlar kağıt üzerinden yapılır ve adayların sınav kağıdı ve kalem dışında başka herhangi bir şey kullanmaları yasaktır. Dizüstü bilgisayar, tablet veya telefon gibi elektronik cihazların kullanılması yasaktır. Sınav oturumuna, İş Ortağının eğitim kursunu düzenlediği yerde PECB onaylı Sınav Gözetmeni nezaret eder.
2. **Online:** Sınavlar PECB Exams uygulaması üzerinden elektronik olarak yapılır. Tablet ve cep telefonu gibi elektronik cihazların kullanılması yasaktır. Sınav oturumuna, PECB Exams uygulaması ve harici/entegre kamera üzerinden PECB Sınav Gözetmeni nezaret eder.

Online sınavlarla ilgili daha fazla bilgi için [PECB Online Sınav Kılavuzu](#)'na bakın.

PECB sınavları iki tipte sunulur:

1. Klasik sınav
2. Çoktan seçmeli sınav

Bu sınav çoktan seçmeli sorulardan oluşur: Çoktan seçmeli sınav, adayların hem basit hem de karmaşık kavramları anlayıp anlamadıklarını değerlendirmek için kullanılabilir. Tekil ve senaryo bazlı sorular içerir. Tekil sorular sınav kapsamındaki bağımsız sorulardır ve bağlama bağlı değildir; senaryo bazlı sorular ise bağlama bağlıdır, yani adayın okuması istenen ve bir senaryo ile ilgili beş soruya yanıt vermesi beklenen bu senaryo baz alınarak hazırlanır. Tekil ve senaryo bazlı soruları yanıtlarken adaylar eğitim kursu sırasında anlatılan çeşitli kavram ve ilkeleri uygulamak, sorunları analiz etmek, alternatifleri belirleyip değerlendirmek, birkaç kavram veya fikri birleştirmek vb. zorunda kalacaktır.

Çoktan seçmeli sorularda, bir tanesi doğru yanıt (anahtarlanmış yanıt), kalan iki tanesi yanlış yanıt (çeldirici) olmak üzere üç yanıt seçeneği sunulur.

Bu sınav, kitap açık bir sınavdır. Aday aşağıdaki referans materyalleri kullanabilir:

- ISO/IEC 42001 standardının bir nüshası
- Eğitim kursu materyalleri (PECB Exams uygulaması üzerinden erişilebilir ve/veya basılı)
- Eğitim kursu sırasında alınan tüm kişisel notlar (PECB Exams uygulaması üzerinden erişilebilir ve/veya basılı)
- Basılı kopya sözlük

Örnek sınav soruları aşağıda verilmiştir.

Not: PECB, kademeli olarak çoktan seçmeli sınavlara geçecektir. Bu sınavlar da kitap açık sınav olacak ve PECB'nin, adayların bilgiyi yeni durumlarda kullanma (uygulama), fikirler arasında bağlantı kurma (analiz) ve bir duruş ya da kararı gerekçelendirme (değerlendirme) için bilgi birikimi, yetenekleri ve becerilerini değerlendirmesini sağlayacak senaryo bazlı sorulardan oluşacaktır.

Sınav tipleri, mevcut diller ve diğer ayrıntılar hakkında spesifik bilgiler için lütfen examination.team@pecb.com ile irtibat kurun veya [PECB Sınavları Listesi](#)'ne bakın.

Örnek sınav soruları

Yapay zekâ (YZ) çözümleri konusunda uzmanlaşmış olan *A Şirketi*, ISO/IEC 42001 belgelendirme sürecinin bir parçası olarak aşama 1 denetimi için hazırlanıyor. Denetim, şirketin YZ yönetim sistemini (YZYS) ISO/IEC 42001 gerekliliklerine göre değerlendirmeyi amaçlıyor. Aşama 1 denetimine hazırlık amacıyla denetim ekibi oluşturuldu ve John ekip lideri olarak atandı. Denetim sürecini tamamlanana kadar sürecin gözetiminden sorumluydu.

Aşama 1 denetimi sırasında denetim ekibi, *A Şirketi*'nin YZ yönetim sistemi yapısını anlamak için ilk olarak kapsamı, hedefleri ve politikaları içeren dokümanite edilmiş bilgiler de dahil olmak üzere stratejik belgeleri gözden geçirerek dokümanite edilmiş bilgileri inceledi. Ardından, denetim ekibi risk yönetimi ile ilgili belgeleri inceleyerek *A Şirketi*'nin YZ çözümleriyle ilişkili riskleri nasıl tanımladığını, değerlendirdiğini ve azalttığını analiz etti. Daha sonra, *A Şirketi*'nin YZ yönetim sistemini uygulamak ve yönetmek üzere açık yönergeler oluşturup oluşturmadığını belirlemek için süreç ve prosedürlerin dokümantasyonunu incelediler. Denetim ekibi bunu takiben, çalışma kâğıtları ve formlar gibi destekleyici prosedürleri değerlendirerek, bu belgelerin YZ ile ilgili süreçlerin uygulanmasını yeterince desteklediğini teyit etti.

A Şirketi tarafından sağlanan dokümanite edilmiş bilgileri gözden geçiren denetim ekibi, YZ politikası ve operasyonel prosedürlerin formatında tutarsızlıklar olduğunu fark etti. Bazı dokümanlarda sürüm numaraları ve onay tarihleri gibi temel ayrıntılar eksikti.

Denetim ekibi, güvenlik kuralları hakkında bilgi almak ve kişisel koruyucu ekipman kullanımını gözlemlemek de dahil olmak üzere, konumu ve sahaya özgü koşulları değerlendirerek çalışmalarına devam etti. Ancak, denetlenen kuruluşun teknolojik altyapısının tüm yönlerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmediler.

Aşama 1'in sonunda, denetim ekibi aşama 1 hedeflerinin yerine getirilmesine ilişkin sonuçları *A Şirketi*'ne sözlü olarak ilettiler ve aşama 2 denetimi sırasında uygunsuzluklara yol açabilecek endişe alanlarını vurguladı.

Bu senaryoyu baz alarak aşağıdaki soruları yanıtlayın?

- Aşama 1 denetimi doğru yerde mi yapıldı?**
 - Evet, denetlenen kuruluşun tesislerinde yapıldı**
 - Hayır, uzaktan yapılmalıydı
 - Hayır, potansiyel çıkar çatışmaları nedeniyle tarafsız bir yerde yapılmalıydı
- Denetim ekibi, temel ayrıntılardan yoksun dokümanite edilmiş bilgiler tespit etmiştir. Bu sorun aşama 2 denetimi için denetlenen kuruluş tarafından zamanında ele alınmazsa, bunun ne tür bir denetim bulgusu olarak sınıflandırılması muhtemeldir?**
 - Minör uygunsuzluk
 - Majör uygunsuzluk**
 - İyileştirme fırsatı

3. Denetim ekibi, aşama 1 denetim çıktılarının iletişimini doğru şekilde gerçekleştirdi mi?
 - A. Evet, sonuçları *A Şirketi*'ne iletiler
 - B. Evet, aşama 1 denetimleri için sözlü iletişim yeterlidir
 - C. **Hayır, sonuçları yazılı bir doküman hâlinde sunmaları gerekiyordu**
4. Denetim ekibinin gerçekleştirdiği faaliyetlere dayanarak, denetim araçları ve test planları gibi denetime ait detayları etkili bir şekilde hazırlayabilirler mi?
 - A. Evet, çünkü denetimin konumunu ve tesise özgü koşullarını değerlendirdiler
 - B. Hayır, çünkü denetlenen kuruluşun personeliyle temas kurmadılar
 - C. **Hayır, çünkü denetlenen kuruluşun teknolojik altyapısının tüm yönlerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmediler**
5. Denetim ekibi, analiz edilecek dokümanla edilmiş bilgileri seçmek için uygun bir yaklaşım kullandı mı?
 - A. **Evet, stratejik dokümanları inceleyerek başladılar ve daha sonra diğer ilgili dokümanlara geçtiler**
 - B. Hayır, çünkü risk yönetimi ile ilgili dokümanları incelemekten önce süreç ve prosedürleri değerlendirdiler
 - C. Hayır, stratejik dokümanları incelemekten önce süreç ve prosedürleri değerlendirdiler

Sınav Güvenliği Politikası

PECB sınavlarının bütünlüğü ve genel sınav sürecini korumayı taahhüt etmekte ve PECB sınavlarının gizliliğini sürdürmek için başvuru yapanların, potansiyel başvuru yapanların, adayların ve iş ortaklarının etik davranışlarına güvenmektedir. Bu Politika'nın amacı kabul edilemez davranışları ele almak ve tüm adaylara adil davranılmasını sağlamaktır.

PECB sınavlarının içerikleri hakkında herhangi bir bilgi ifşası, bu Politika'nın ve PECB'nin Mesleki Ahlak Kurallarının doğrudan ihlalidir. Dolayısıyla PECB sınavına giren adaylar, Sınav Gizliliği ve İfşa Etmeme Anlaşması imzalamaları ve şunlara uymaları zorunludur:

1. Sınav materyallerinin soruları ve yanıtları PECB'nin özel ve gizli mülküdür. Adaylar sınavı PECB'ye gönderme işlemini tamamladıklarında orijinal sınava veya kopyasına artık erişemeyeceklerdir.
2. Adayların sınav soruları ve yanıtları ile ilgili herhangi bir bilgiyi ifşa etmeleri ya da söz konusu ayrıntıları diğer adaylar veya kişilerle konuşmaları yasaktır.
3. Adayların sınavla ilgili herhangi bir materyali beraberinde sınav salonundan dışarı çıkarmaları yasaktır.
4. Adayların; sorular, cevaplar veya ekran görüntüleri dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, herhangi bir sınav materyalini kopyalamaları veya kopyalamaya çalışmaları (yazarak, fotokopisini çekerek veya başka şekilde) yasaktır.
5. Adaylar şunlar gibi hileli sınava girme faaliyetlerine katılamaz veya bunları teşvik edemezler:
 - Başka bir adayın sınav materyaline veya cevap kağıdına bakmak
 - Sınav gözetmeni, aday veya başka birine yardımda bulunmak veya bunlardan yardım almak
 - PECB tarafından izin verilmediğinden "bilgi yağdırma" sitelerini kullanmak da dahil olmak üzere izin verilmeyen referans kılavuzlar, rehberler, araçlar vb. kullanmak

Aday, yukarıda bahsedilen usulsüzlük veya ihlal hususlarından haberdar olduğunda veya zaten haberdarsa bu hususlara uymakla sorumludur; aksi takdirde söz konusu usulsüzlüklerin yapılması durumunda adaylar doğrudan PECB'ye rapor edilecektir; kendileri bu tür usulsüzlükleri gördüklerinde durumu derhal PECB'ye rapor etmeleri gerekir.

PECB Sınav Kuralları ve Politikaları, Gizlilik ve İfşa Etmeme Anlaşması ve Mesleki Ahlak Kurallarını anlamak ve bunlara uymaktan yegane adaylar sorumludur. Bu nedenle bir veya daha fazla kuralın ihlal edildiği tespit edilirse adaylara hiçbir para iadesi yapılmayacaktır. Ayrıca PECB, not verme süreci sırasında ve sonrasında usulsüzlükler tespit edilirse, durumun ciddiyetine bağlı olarak, PECB sınavına girme veya adayları sınava tekrar girmeye davet etme hakkını reddetme hakkında sahiptir.

Yukarıda bahsedilen hususların her türlü ihlali, PECB'nin, hiçbir parasal çarenin telafi edemeyeceği, telafisi imkansız zarar görmesine neden olacaktır. Bu yüzden PECB, sınav materyallerinin her türlü yetkisiz ifşa veya istismar edilmesini telafi etmek veya önlemek için derhal ihtiyati tedbir alınması da dahil olmak üzere uygun önlemleri alabilir. PECB, kural ve politikaları ihlal eden kişilere karşı, PECB yeterlilik belgesi istemeyi temelli yasaklama ve önceki belgeleri iptal etme de dahil olmak üzere harekete geçecektir. PECB ayrıca; telif haklarını, mülkiyet haklarını ve fikri mülkiyetini ihlal eden kişi veya kuruluşlara karşı yasal işlem başlatacaktır.

Sınav sonuçları

Sınav sonuçları e-posta ile duyurulacaktır.

- Duyuru zaman aralığı sınav tarihinde başlar ve klasik sınavlar için üç ila sekiz hafta ve çoktan seçmeli kağıt üzerinden sınavlar için iki ila dört hafta sürer.
- Online çoktan seçmeli sınavlar için adaylar sınav sonuçlarını anında alacaktır.

Sınavı başarıyla tamamlayan adaylar, ilgili sertifikasyon programı yeterlilik belgelerinden biri için başvuru yapabilecektir.

Sınavdan kalan adaylar için sınav tekrarına daha iyi hazırlanmalarına yardımcı olmak üzere zayıf performans gösterdikleri alanların bir listesi e-postaya eklenecektir.

Sonuçları kabul etmeyen adaylar, sonuçlarını aldıktan sonra 30 gün içinde examination.team@pecb.com adresine yazarak sınavlarının yeniden değerlendirilmesini talep edebilirler. 30 günün ardından alınan yeniden değerlendirilme taleplerine işlem yapılmayacaktır. Yeniden değerlendirilme sonuçlarını da kabul etmeyen adayların yeniden değerlendirilen sınav sonuçlarını aldıkları tarihten itibaren [PECB Çağrı Sistemi](#) üzerinden şikayette bulunmak için 30 günleri vardır. 30 günün ardından alınan hiçbir şikayet işleme alınmayacaktır.

Sınava Tekrar Girme Politikası

Bir adayın sınava kaç kez girebileceğine ilişkin bir sınır yoktur. Bununla birlikte tekrar girilen sınavlar arasındaki zaman aralığı açısından belirli sınırlamalar söz konusudur.

Bir aday sınavı ilk denemesinde geçemezse ikinci deneme (ilk sınav tekrarı) için ilk sınav tarihinden itibaren 15 gün beklemelidir.

Not: İş ortaklarımızın birinden eğitim kursunu tamamlamış ve ilk sınav denemesinde başarısız olmuş adaylar, kupon kodunu aldıkları tarihten itibaren 12 aylık süre içinde sınava ücretsiz olarak tekrar girebilirler (eğitim kursu için ödenen ücret ilk sınav denemesini ve sınava tekrar girmeyi kapsar). Aksi takdirde tekrar girme ücreti alınır.

Tekrar girdiği sınavı geçemeyen adaylar için PECB, sınava daha iyi hazırlanmaları adına bir eğitim kursuna katılmalarını önerir.

Sınav formatına bağlı olarak sınava tekrar girmeyi ayarlamak için eğitim kursunu tamamlayan adayların aşağıdaki adımları izlemeleri gerekir:

1. Online Sınav: Sınava tekrar girme takvimini belirlerken ücret ödememek için ilk kupon kodunu kullanın
2. Kağıt Üzerinden Sınav: Sınav tekrar girmeyi ayarlamak için (tarih,saat, yer, ücret) adayların ilk sınav oturumunu düzenleyen PECB İş Ortağı/Distribütörü ile irtibata geçmeleri gerekir.

Bir iş ortağından eğitim kursunu tamamlamamış ancak doğrudan PECB'nin online sınavına girmiş adaylar bu Politika kapsamında değildir. Sınava tekrar girme takvimini belirleme süreci ilk sınavla aynıdır.

BÖLÜM III: SERTİFİKASYON SÜRECİ VE GEREKLİLİKLER

PECB ISO/IEC 42001 yeterlilik belgeleri

Tüm PECB sertifikaları, eğitim ve mesleki deneyim açısından belirli gerekliliklere sahiptir. Hangi yeterlilik belgesinin size uygun olduğunu belirlemek için mesleki ihtiyaçlarınızı dikkate alın ve sertifikasyon kriterlerini analiz edin.

PECB ISO/IEC 42001 programındaki yeterlilik belgeleri aşağıdaki gerekliliklere sahiptir:

Yeterlilik belgesi	Sınav	Mesleki deneyim	YZYS denetim/değerlendirme deneyimi	Diğer gereklilikler
PECB Sertifikalı ISO/IEC 42001 Geçici Denetçi	PECB Sertifikalı ISO/IEC 42001 Baş Denetçi sınavı veya eşdeğeri	Yok	Yok	PECB Meslekli Ahlak Kurallarını imzalama
PECB Sertifikalı ISO/IEC 42001 Denetçi		İki yıl: YZ yönetiminde bir yıllık iş deneyimi	Denetim faaliyetleri: toplam 200 saat	
PECB Sertifikalı ISO/IEC 42001 Baş Denetçi		Beş yıl: YZ yönetiminde iki yıllık iş deneyimi	Denetim faaliyetleri: toplam 300 saat	
PECB Sertifikalı ISO/IEC 42001 Kıdemli Baş Denetçi		On yıl: YZ yönetiminde yedi yıllık iş deneyimi	Denetim faaliyetleri: toplam 1.000 saat	

Geçerli görülebilmesi için denetim faaliyetlerinin en iyi denetim uygulamalarını izlemesi ve şunları içermesi gerekir:

1. Denetimin planlanması
2. Denetim programının yönetilmesi
3. Denetim raporlarını hazırlama
4. Uygunsuzluk raporlarının hazırlanması
5. Denetim çalışma dokümanlarının hazırlanması
6. Denetim ile ilgili dokümanite edilmiş bilgilerin gözden geçirilmesi ve yönetilmesi
7. Yerde denetimlerin yapılması
8. Uygunsuzlukların takibi
9. Denetim ekibini yönetme

Sertifika başvurusu

Sınavı (veya PECB tarafından kabul edilen eşdeğerini) başarıyla geçen tüm adaylar, değerlendirildikleri PECB yeterlilik belgesi için başvuruya hak kazanır. PECB sertifikası almak için spesifik eğitim ve mesleki gerekliliklerin yerine getirilmesi gerekir. Adayların, PECB hesabı üzerinden erişilebilen online sertifika başvuru formunu, adayın mesleki deneyimini doğrulamak üzere irtibat kurulacak kişilerin iletişim bilgilerini de içerecek şekilde doldurmaları gerekir. Adaylar başvurularını İngilizce, Fransızca, Almanca, İspanyolca veya Korece yapabilirler. Ödemeyi online yapmayı veya faturalandırılmayı seçebilirler. Ek bilgi için lütfen certification.team@pecb.com adresi ile iletişime geçin.

Online sertifika başvuru süreci çok basittir ve sadece birkaç dakikanızı alır:

- [Kayıt](#) olarak hesabınızı oluşturun
- Onay bağlantısı için e-postanızı kontrol edin
- Sertifika başvurusu için [oturum açın](#)

Sertifika başvurusu ile ilgili daha fazla bilgi için [buraya](#) tıklayın.

Sertifikasyon Bölümü adayın ilgili yeterlilik belgesine dair tüm sertifikasyon gerekliliklerini yerine getirdiğini doğrular. Adaya, sertifikasyon kararı da dahil olmak üzere başvuru durumu ile ilgili bir e-posta gönderilir.

Başvurunun Sertifikasyon Bölümü tarafından onaylanmasının ardından aday sertifikasını indirebilecek ve ilgili Dijital Rozetini talep edebilecektir. Sertifikanın indirilmesi ile ilgili daha fazla bilgi için [buraya](#) ve Dijital Rozetin talep edilmesi ile ilgili daha fazla bilgi için [buraya](#) tıklayın.

PECB İngilizce ve Fransızca olarak destek sağlar.

Mesleki deneyim

Adaylar; iş unvan(lar)ı, işe başlama ve işten çıkma tarih(ler)i, iş tanım(lar)ı ve daha fazlası gibi mesleki deneyimleri hakkında eksiksiz ve doğru bilgi vermelidir. Adayların; her işin sorumlulukların niteliğini açıklamak için yeterli ayrıntı vererek önceki ve mevcut görevlerini özetlemeleri tavsiye edilir. Daha ayrıntılı bilgi özgeçmişlerine dahil edilebilir.

Profesyonel referanslar

Her başvuru için iki profesyonel referans gerekir. Bunlar, adayla profesyonel bir ortamda çalışmış ve YZ yönetim deneyiminin yanı sıra mevcut ve önceki iş geçmişi doğrulayabilecek kişilerden olmalıdır. Adayın amiri veya akrabası kategorisine giren kişilerin profesyonel referansı geçerli değildir.

YZYS denetim deneyimi

Adayın denetimde gerekli saatleri harcadığından emin olmak için adayın denetim kayıtları kontrol edilecektir. Şu denetim türleri geçerli denetim deneyimi teşkil eder: ön denetim, iç tetkikler, ikinci tarafa denetimleri veya üçüncü taraf denetimleri.

Sertifika başvurularının değerlendirilmesi

Sertifikasyon Bölümü her başvuruyu değerlendirerek adayların sertifikasyon veya sertifika programına uygunluğunu doğrulayacaktır. Başvurusu gözden geçirilmekte olan adaylar yazılı olarak bilgilendirilecek ve gerekmesi halinde ilave dokümantasyon sağlamaları için makul süre verilecektir. Aday bitiş süresine kadar yanıt vermez veya gereken dokümantasyonu verilen süre içinde sağlamazsa Sertifikasyon Bölümü başvuruyu, ilk başta sağlanan bilgilere göre doğrulayacaktır; bu da adayın yeterlilik belgesi seviyesinin düşmesine neden olabilir.

BÖLÜM IV: SERTİFİKASYON POLİTİKALARI

Sertifikasyon reddi

PECB sertifikasyon/sertifika programını reddedebilir, eğer aday:

- Başvuruyu tahrif ederse
- Sınav prosedürlerini ihlal ederse
- PECB Meslekli Ahlak Kurallarını ihlal ederse

Sertifikasyon/sertifika programı reddedilen adaylar, şikayet ve itiraz prosedürünü kullanarak şikayette bulunabilirler. Daha fazla bilgi için bkz. [Şikayet ve İtiraz Politikası](#) bölümü.

Sertifikasyon/sertifika programı için başvuru ödemesi iade edilmez.

Sertifikasyon durumu seçenekleri

Aktif

Sertifikanızın iyi durumda ve geçerli olduğunu, CPD ve AMF ile ilgili PECB gereklilikleri yerine getirilerek sürdürüldüğünü ifade eder.

Askıya alındı

PECB, gereklilikleri karşılamayan adayların sertifikalarını geçici olarak askıya alabilir. Sertifikaları askıya almanın diğer nedenleri:

- PECB'nin ilgili taraflardan aşırı ve ciddi şikayetler alması (soruşturma tamamlanana kadar askıya alma uygulanacaktır).
- PECB veya akreditasyon kuruluşlarının logolarının kasten istismar edilmesi.
- Adayın bir sertifikasyon markasını istismar etmeyi, PECB tarafından belirlenen süre içinde düzeltilmemesi.
- Sertifika alan kişinin gönüllü olarak askıya alma talep etmesi.
- Sertifikayı askıya almak için PECB'nin uygun gördüğü diğer durumlar.

İptal edildi

PECB, adayın gerekliliklerini karşılamaması durumunda sertifikayı iptal edebilir (yani geri çekebilir). Böyle durumlarda adayların kendilerini artık PECB Sertifikalı Uzman olarak takdim etmelerine izin verilmez. Sertifika iptal etmenin ek nedenleri, eğer aday:

- PECB Meslekli Ahlak Kurallarını ihlal ederse
- Sertifikasyon kapsamını yanlış anlatır ve yanlış bilgi verirse
- Diğer herhangi bir PECB kuralını ihlal ederse
- PECB'nin uygun gördüğü diğer nedenler

Sertifikası iptal edilen adaylar, şikayet ve itiraz prosedürünü kullanarak şikayette bulunabilirler. Daha fazla bilgi için bkz. [Şikayet ve İtiraz Politikası](#) bölümü.

Diğer durumlar

Aktif, askıya alındı veya iptal edildi durumlarının yanı sıra bir sertifika gönüllü olarak geri çekilebilir veya fahri olarak tanımlanabilir. Bu durumlar ve temelli durdurma durumu hakkında daha fazla bilgi almak için bkz. [Sertifikasyon Durumu Seçenekleri](#).

Yeterlilik belgelerinin seviyesinin yükseltilmesi ve düşürülmesi

Yeterlilik belgelerinin seviyesinin yükseltilmesi

Uzmanlar, gereklilikleri yerine getirdiklerini gösterebildikleri anda yeterlilik belgelerinin seviyesini yükseltebilirler.

Yükseltme başvurusu için adayların PECB hesabına giriş yapmaları, "My Certifications" sekmesini ziyaret etmeleri ve "Upgrade" öğesine tıklamaları gerekir. Yükseltme başvuru ücreti \$100'dır.

Yeterlilik belgelerinin seviyesinin düşürülmesi

PECB Sertifikaları aşağıdaki nedenlerden ötürü bir alt yeterlilik belgesi seviyesine düşürülebilir:

- AMF'nin ödenmemesi.
- CPD saatlerinin gönderilmemesi.
- Yetersiz CPD saati gönderilmesi.
- Talep üzerine CPD saati ile ilgili kanıtların gönderilmemesi.

Not: Baş sertifikasyon sahibi olan ve sertifikasyon bakımı gerekliliklerinin kanıtını sağlayamayan PECB sertifikalı uzmanların yeterlilik belgesi seviyeleri düşürülecektir. CPD'leri göndermeyen ve AMF'leri ödemeyen Master Sertifikasyon sahiplerinin yeterlilik belgeleri iptal edilecektir.

Sertifikasyonun yenilenmesi

PECB sertifikaları üç yıl geçerlidir. Bunları sürdürmek için PECB sertifikalı uzmanların, tanımlanan yeterlilik belgesi ile ilgili gereklilikleri karşılamaları gerekir; örneğin gereken sürekli mesleki gelişim (CPD) saatlerini yerine getirmelidirler. Ayrıca yıllık bakım ücretini (\$120) ödemeleri gerekir. Daha fazla bilgi için PECB web sitesindeki [Certification Maintenance](#) (Sertifikasyon Bakımı) sayfasına gidin.

Dosyanın kapatılması

Bir yıl içinde sertifika başvurusu yapmayan adayların dosyaları kapatılır. Sertifikasyon süresi geçmiş bile olsa adayların dosyalarını yeniden açtırma hakkı vardır. Bununla birlikte, dosya kapatılmadan önce geçerli olan koşullar, standartlar, politikalar ve aday el kitabıyla ilgili hiçbir değişiklikten PECB artık sorumlu olmayacaktır. Dosyasının yeniden açılması talep eden adaylar bunu yazılı olarak certification.team@pecb.com adresine başvurmak ve gereken ücreti ödemek suretiyle yapmalıdır.

Şikayet ve İtiraz Politikası

Her türlü şikayet, sertifikasyon kararını aldıktan sonra en geç 30 gün içinde yapılmalıdır. PECB, şikayeti aldıktan sonra 30 iş günü içinde adaya yazılı yanıt verecektir. Aday yanıtı tatminkar bulmazsa itiraz etme hakkına sahiptir.

Şikayet ve İtiraz Politikası hakkında daha fazla bilgi için [buraya](#) tıklayın.

BÖLÜM V: GENEL POLİTİKALAR

Başka akredite belgelendirme kuruluşlarında girilen sınavlar ve alınan sertifikalar

PECB, tanınmış başka akredite belgelendirme kuruluşlarından alınan sertifikaları ve girilen sınavları kabul eder. PECB, ilgili sertifika(lar)ın veya sınav(lar)ın ilgili PECB sertifikasına eşdeğer olarak kabul edilip edilemeyeceğine karar vermek için talepleri eşdeğerlik süreci aracılığıyla değerlendirecektir.

Ayrımcılık yapmama ve özel düzenlemeler

Tüm aday başvuruları, adayların yaşı, cinsiyeti, ırkı, dini, uyruğu veya medeni durumuna bakılmaksızın objektif olarak değerlendirilecektir.

Nitelikli herkes için fırsat eşitliği sağlamak üzere PECB, uygun durumlarda adaylar için makul düzenlemeleri³ yapacaktır. Adayların engellilik veya belirli bir fiziksel durum nedeniyle özel düzenlemelere ihtiyaç duymaları halinde, uygun düzenlemelerin⁴ yapılabilmesi için iş ortağını/distribütörü bilgilendirmeleri gerekir. Adayların engelliliklerine/özel ihtiyaçlarına dair verdikleri tüm bilgilere gizlilik ilkesine göre işlem yapılacaktır. Engelli Aday Formunu indirmek için [buraya](#) tıklayın.

Davranış Politikası

PECB; distribütörler, iş ortakları, eğitmenler, sınav gözetmenleri, sınav görevlileri, farklı komite ve danışma kurulu üyeleri ve müşteriler (stajyerler, sınava girenler, sertifikalı kişiler ve sertifika sahipleri) gibi dış paydaşlarının yararına en kaliteli, tutarlı ve erişilebilir hizmetler sağlamayı, ayrıca personelinin güvenliğini ve mutluluğunu garanti altına alan ve personelinin onuruna, itibarına ve insan haklarına saygı gösteren olumlu bir çalışma ortamı yaratmayı ve sürdürmeyi amaçlar.

Bu Politikanın amacı, dış paydaşlarının PECB personeline karşı kabul edilemez davranışlarının tarafsız, gizli, adil bir şekilde ve zamanında yönetilmesini sağlamaktır. Davranış Politikasını okumak için [buraya](#) tıklayın.

İade Politikası

PECB, İade Politikasının gerekliliklerinin karşılanması durumunda ödemenizi iade edecektir. İade Politikasını okumak için [buraya](#) tıklayın.

³ ADA'ya (Americans with Disabilities Act, Engelli Amerikalılar Yasası) göre "makul düzenleme" şunları içerebilir: (A) Çalışanlar tarafından kullanılan mevcut tesislerin engelli bireylerin kolayca erişebileceği ve kullanabileceği hale getirilmesi; (B) engelli bireyler için iş yeniden yapılandırması, yarı zamanlı veya değiştirilmiş çalışma saatleri, boş bir pozisyona yeniden atama, ekipman veya cihazların temin edilmesi veya değiştirilmesi, sınavların, eğitim materyallerinin veya politikaların uygun şekilde ayarlanması veya değiştirilmesi, nitelikli okuyucu veya tercümanların sağlanması ve diğer benzeri düzenlemeler.

⁴ 2008 tarihli ADA Değişiklik Yasası (P.L. 110–325) Bölüm 12189. Sınavlar ve kurslar. [Bölüm 309]: Orta öğretim veya yüksek öğretim, mesleki veya ticari amaçlarla başvurular, lisanslama, sertifikasyon veya yeterlilik belgesi verme ile ilgili sınavlar veya kurslar sunan kişiler, bu sınavları veya kursları engelli kişilerin erişebileceği bir yerde ve biçimde sunmalı veya bu kişiler için alternatif erişilebilir düzenlemeler sunmalıdır.

Adres:

Genel Merkez
6683 Jean Talon E,
Suite 336 Montreal,
H1S 0A5, QC,
KANADA

Tel./Faks:

T: +1-844-426-7322
F: +1-844-329-7322

E-posta:**Sınav:**

examination.team@pecb.com

Sertifikasyon :

certification.team@pecb.com

Müşteri Hizmetleri:

support@pecb.com

PECB Yardım Merkezi

Sıkça Sorulan Sorulara (SSS) göz atmak, PECB web sitesini ve uygulamaları kullanma kılavuzlarını görmek, PECB süreçleri ile ilgili dokümanları okumak veya Destek Merkezinin online izleme sistemi üzerinden bizimle iletişime geçmek için Yardım Merkezimizi ziyaret edin.

www.pecb.com